

Seksuele delinquentie

De prevalentie door de jaren heen

*M. Brouwers en P.R. Smit**

In dit artikel wordt een overzicht gegeven van het vóórkomen van seksuele delicten in Nederland in de afgelopen jaren. Onder seksuele delicten verstaan wij de delicten uit de artikelen 242 tot en met 249 uit het Wetboek van Strafrecht. Daarbij gaat het, grof gezegd, om verkrachting, aanranding en ontucht of pogingen daartoe. Deze delicten komen in de volgende verhouding tot elkaar voor, althans voor zover het gaat om onherroepelijk afgedane strafzaken.

Tabel 1: Seksuele delicten in onherroepelijk afgedane strafzaken 1997-2003 naar wetsartikel in percentages van het totaal

Verkrachting	Art. 242	26,2 %
Aanranding	Art. 246	28,0 %
Ontucht	Art. 243 Binnendringen wilsonbekwame	1,5 %
	Art. 244 Binnendringen slachtoffer < 12 jaar	9,9 %
	Art. 245 Binnendringen slachtoffer < 16 jaar	7,2 %
	Art. 247 Ontucht met wilsonbekwame of < 16 jaar	17,5 %
	Art. 248 Ontucht met letsel/dood	0,4 %
	Art. 249 Ontucht met misbruik gezag	9,5 %

Bron: Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie

Bij de analyse ligt de nadruk op de jaren 1997-2003, aangezien voor deze periode gegevens uit alle hieronder genoemde bronnen beschikbaar zijn. Waar mogelijk zullen ook ontwikkelingen over een langere periode beschreven worden.

Allereerst komen de slachtoffers van seksuele delicten aan bod: om hoeveel slachtoffers gaat het, wie zijn zij, doen zij aangifte, hoe is dat in andere landen? Vervolgens besteden wij aandacht aan de verdach-

* Beide auteurs zijn verbonden aan de afdeling Statistische Informatievoorziening & Beleidsanalyse van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie te Den Haag.

ten: de gehoorde verdachten, hun persoonskenmerken en hun delictgedrag. En ten slotte kijken wij naar de afhandeling van de delicten door de rechterlijke macht. Daarbij gaat het om sepots, vrijspraken en opgelegde straffen en ook hier een vergelijking met het buitenland.

Voor dit artikel is gebruikgemaakt van de volgende bronnen:

- Pols, het Permanent Onderzoek Leefsituatie van het CBS. Dit is een permanent uitgevoerde enquête, waarin onder meer aan een steekproef uit de Nederlandse bevolking ouder dan vijftien jaar gevraagd wordt naar slachtofferschap van seksuele delicten. De data beslaan de periode 1997-2003. Pols verschilt dusdanig van haar voorloper, de Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV, 1992-1995), dat we deze laatste hier niet zullen gebruiken. Vanwege de beperkte aantallen (in een steekproef van 9 à 10.000 geïnterviewde personen per jaar meldt 1 à 2% slachtofferschap van enig seksueel delict) is het niet mogelijk iets te zeggen over de ontwikkelingen binnen de waarneemperiode. De gegevens zijn daarom geaggregeerd over de verschillende jaren heen.
- Het International Crime Victims Survey (ICVS), een internationale enquête naar slachtofferschap in zeventien geïndustrialiseerde landen in Europa, Noord-Amerika en Oceanië, afgenomen in 1989, 1992, 1996 en 2000 (Van Kesteren, 2000).
- Politiecijfers van het CBS over gehoorde verdachten en door de politie geregistreerde misdrijven.
- Rechtbankcijfers van het CBS over bij het Openbaar Ministerie ingeschreven zaken en de afdoeningen in eerste aanleg.
- De Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) met gegevens uit de Justitiële Documentatie vanaf 1997: geregistreerde personen met hun misdrijven en de onherroepelijke afdoening hiervan.
- Het European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics. Dit is een overzicht van criminaliteitsstatistieken (onder meer over opsporing, vervolging en berechting) van een veertigtal Europese landen (WODC, Onderzoek en Beleid nr. 212, 2003).

Doordat gegevens uit dezelfde periode gebruikt worden, kunnen de cijfers uit de verschillende bronnen naast elkaar gelegd worden.

In tabel 2 is dit gedaan voor het jaar 2002. Eerst het geschatte aantal delicten per jaar op basis van de gemelde delicten in de slachtoffer-enquêtes CBS, daarna het aantal opgemaakte processen-verbaal en

het aantal gehoorde verdachten uit de politiecijfers CBS, het aantal ingeschreven zaken bij het O.M. uit de rechtbankcijfers CBS en het aantal schuldigverklaringen door de rechter in de onherroepelijk afgedane zaken uit de OBJD.

Tabel 2: Het vóórkomen van (pogingen tot) verkrachting, aanranding en ontucht in verschillende bronnen in 2002

	Verkrachting	Aanranding	Ontucht
Door slachtoffers gemelde delicten	15.000 tot 16.000		N.v.t.
Aantal processen-verbaal	1.801	2.737	2.301
Aantal gehoorde verdachten	1.132	1.398	1.381
Aantal ingeschreven zaken bij het O.M.	939	879	955
Aantal schuldigverklaringen rechter	362	389	648

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek, Onderzoek- en Beleidsdatabase
Justitiële Documentatie

Het meest opvallend is het grote verschil in aantallen aanrandingen en verkrachtingen, zoals in de slachtofferenquêtes gemeld en het aantal processen-verbaal van deze delicten. Hieronder (onder 'Slachtoffers') wordt besproken hoe weinig er aangifte wordt gedaan. Ook komt aan de orde dat slachtoffers en verdachten vaak bekenden van elkaar zijn en later is te zien dat de delicten in het strafproces vaak niet bewezen worden. Dit kunnen allemaal redenen zijn voor de geringe aangiftbereidheid. Daarnaast kan meespelen dat pogingen in de cijfers zijn meegenomen. In de opsomming in tabel 2 is er geen één-op-éénrelatie tussen slachtoffers, verdachten, processen-verbaal en strafzaken bij de rechterlijke macht. Een slachtoffer kan meermalen slachtoffer zijn geworden, van dezelfde dader of van meerdere daders; meer verdachten kunnen van één delict verdacht worden met één slachtoffer, waarna voor elke verdachte een strafzaak volgt, een dader kan meer slachtoffers gemaakt hebben, maar hiervoor slechts met één strafzaak geregistreerd zijn; de definitie van het delict kan van bron tot bron verschillen, waardoor het steeds om een ander voorval lijkt te gaan of waardoor het delict de ene keer wel en de andere keer niet geregistreerd zal worden, enzovoort. De cijfers geven dus slechts een indicatie van de werkelijke gang van seksuele delicten door het strafrechtelijke systeem.

Slachtoffers

Uit de slachtofferenquêtes van het CBS blijkt dat jaarlijks ongeveer 1% van de bevolking ouder dan vijftien jaar slachtoffer is van enig seksueel delict, voor vrouwen ouder dan vijftien jaar ligt dit percentage op ongeveer 2% van de eigen groep. De geënquêteerden is gevraagd hoe zij dit voorval zelf zouden benoemen: als een (poging tot) aanranding óf verkrachting óf als vervelend of kwetsend gedrag. Ontucht kan in deze enquêtes niet gemeld worden, de ondervraagden zijn immers allen ouder dan vijftien jaar. 8% van de voorvallen wordt benoemd als een (poging tot) aanranding of verkrachting. Omgerekend naar de gehele bevolking van vijftien jaar en ouder betekent dit dat er in de periode 1997-2003 jaarlijks vijftien- tot zestien duizend van deze delicten plaatsvinden. 22% zegt het delict bij de politie te hebben gemeld, wat neerkomt op 3.000-3.500 meldingen per jaar en indien een dergelijk delict wordt gemeld, wordt bij ongeveer tweederde van deze meldingen ook daadwerkelijk bij de politie een document (een aangifte) ondertekend. Van de overige seksuele incidenten is 6% bij de politie gemeld: een veel kleiner percentage, maar een groter aantal. In dezelfde periode registreert de politie jaarlijks bijna 7.000 seksuele misdrijven: ruim 40% van deze misdrijven zijn aanrandingen, een kwart verkrachtingen en ongeveer eenderde ontucht. Dit komt neer op ongeveer 4.500 aanrandingen en verkrachtingen per jaar. De politieregistraties kunnen niet zonder meer met de aangiften uit de slachtofferenquêtes vergeleken worden: zij sluiten om vele redenen niet op elkaar aan. We noemen er een paar. Uit de slachtofferenquêtes komen wij niet te weten wat er uiteindelijk met de meldingen van aanranding en verkrachting gebeurt, noch met die van de andere seksuele incidenten. In de slachtofferenquêtes worden per persoon steeds maximaal drie voorvallen geregistreerd, de aantallen zijn daarmee een ondergrens. De politie registreert ook delicten met slachtoffers die jonger zijn dan vijftien jaar, die per definitie niet in de enquêtes aan bod komen. Dit zullen meestal ontuchtzaken zijn, maar het kunnen ook aanrandingen of verkrachtingen betreffen. Over een langere periode beschouwd blijkt dat van 1985 tot 2002 het aantal geregistreerde seksuele misdrijven gegroeid is van 4.800 naar bijna 7.000, een toename van ruim 40%. De verdeling naar soort misdrijf blijft gelijk. In dezelfde periode steeg het totale aantal geregistreerde misdrijven uit het Wetboek van Strafrecht met ongeveer 27%.

Daalder en Essers hebben een studie gedaan naar geregistreerde seksuele delicten op basis van de strafrechtmonitor. De strafrechtmonitor is een onderzoeksproject waarbij strafdossiers geanalyseerd worden uit een representatieve steekproef van strafzaken. Uit de strafdossiers is zeer brede en gedetailleerde informatie verzameld, die niet in andere bronnen is terug te vinden. Zij vinden onder meer dat in 30% van de (seksuele) strafzaken er sprake is van meer dan één slachtoffer. De leeftijden van de verschillende slachtoffers in deze zaken lopen niet veel uiteen. In 40% van de zaken is het slachtoffer (óf het jongste slachtoffer indien er meer slachtoffers zijn) nog geen twaalf jaar oud, in 23% is de leeftijd twaalf tot vijftien jaar en in 36% zestien jaar of ouder. De gemiddelde leeftijd is 15,8 jaar. In het overgrote deel van de zaken (84%) zijn er alleen vrouwelijke slachtoffers, in 7% zijn er alleen mannelijke en in 9% zowel mannelijke als vrouwelijke. In een kwart van de zaken zijn dader en slachtoffer onbekenden van elkaar. In meer dan de helft gaat het om naasten zoals gezinsleden, familieleden, huisvrienden en partners. In de overige zaken gaat het om bekenden als collega's, onderwijzers, buurtgenoten (Daalder, 2003). In de Internationale slachtofferenquête ICVS wordt ook gevraagd naar seksuele delicten. Een onderverdeling wordt gemaakt naar 'sexual assault' (gemeenschappelijke noemer voor verkrachting én aanranding) en 'offensive sexual behaviour'. In Nederland is het slachtofferchap (onder vrouwen) in het jaar 2000 voor 'sexual assault' 0,8%. Daarmee zit Nederland, vergeleken met de andere participerende landen, iets boven het gemiddelde van 0,6%. Voor 'offensive sexual behaviour' is dit 2,2%. Dit is (samen met Australië, Finland en Denemarken) duidelijk boven het gemiddelde van 1,3%. Relatief wordt in Nederland vaak aangifte gedaan van een misdrijf. Voor alle misdrijven samen is dit 58%, terwijl het gemiddelde van de deelnemende landen op 50% ligt. De enige reden voor het doen van aangifte die in Nederland vaker genoemd wordt dan gemiddeld is 'ten behoeve van de verzekering'. Voor seksuele misdrijven liggen de percentages veel lager: in Nederland wordt aangifte gedaan van 17% van alle seksuele misdrijven, het gemiddelde van alle landen ligt op 15%. Voor een internationale vergelijking van de geregistreerde misdrijven wordt het European Sourcebook gebruikt. Hier worden echter alleen gegevens over verkrachting bijgehouden. In het jaar 2002 is het aantal geregistreerde verkrachtingen in Nederland (10,4 per 100.000 inwoners) hoger dan het Europese gemiddelde (7 per 100.000 inwoners). Oostenrijk, Finland, Frankrijk, Ierland, Engeland en Zweden kennen

een hoger aantal registraties. Overigens, zowel voor de slachtoffercijfers uit de ICVS alsook voor de registraties bij de politie geldt dat het beeld bij seksuele delicten, namelijk dat Nederland wat hoger zit dan andere landen, niet afwijkt van dat van andere delictsoorten.

Verdachten

In de periode 1997-2003 worden jaarlijks ongeveer vierduizend verdachten wegens een seksueel delict door de politie gehoord: eenderde voor aanranding, ruim een kwart vanwege een verkrachting en ongeveer 40% voor ontucht. In de afgelopen twintig jaar is het aantal gehoorde verdachten toegenomen met ruim 50%. In dezelfde periode steeg het totale aantal gehoorde verdachten voor misdrijven uit het Wetboek van Strafrecht met bijna 30%.

Bij de seksuele delicten is de verdachte maar zelden een vrouw: slechts bij 2% van de zaken, terwijl van alle misdrijven vrouwen 13% voor hun rekening nemen. Vrouwen zijn wat vaker betrokken bij ontucht dan bij aanranding en verkrachting. Op basis van de gegevens kan geen onderscheid worden gemaakt tussen gevallen waarin vrouwen worden verdacht van medeplichtigheid of medeplegen dan wel dat zij verdacht worden van het plegen van het delict zelf.

De gemiddelde leeftijd bij het plegen van een seksueel misdrijf is 32 jaar. Een op de vijf verdachten is een minderjarige. Dit is veel, aangezien minderjarigen verantwoordelijk zijn voor 11% van alle misdrijven samen. Het delictgedrag van minderjarigen wijkt op meer punten af van dat van meerderjarigen. Zij zijn nog sterker vertegenwoordigd bij de gekwalificeerde diefstallen, bij diefstal met geweld, vernieling en delicten tegen de openbare orde. Bij andere delicten, zoals de overige vermogensmisdrijven en misdrijven tegen de Opiumwet of Wegenverkeerswet zijn zij juist (sterk) ondervertegenwoordigd.

De meeste minderjarigen vinden we bij de aanrandingen: 34%. Bijna driekwart van de verdachten is in Nederland geboren. Bij verkrachtingszaken is dit 60%, bij ontuchtzaken 83%. Verdachten die geboren zijn op de Antillen, in Suriname en in overig Afrika zijn wat meer vertegenwoordigd bij de verkrachtingen; zij die in Marokko geboren zijn, zijn wat vaker bij de aanrandingen betrokken.

Bedreiging met een wapen of daadwerkelijk gebruik hiervan komt sporadisch voor: in tien tot vijftien zaken per jaar is tevens sprake van een delict tegen de Wet Wapens en Munitie. Daalder en Essers vinden

eenzelfde geringe aanwezigheid van wapens: zij beschrijven wapengebruik in 2% van de zaken, het dreigen met een wapen in 3%. Wel melden zij veel geweld: in een kwart van de zaken van kindmisbruikers en in tweederde van de zaken met volwassen slachtoffers en met minderjarige slachtoffers, waar het leeftijdsverschil tussen verdachte en slachtoffer gering is (Daalder, 2003).

Wanneer we in de OBD kijken naar de gehele criminele carrière van diegenen die in de jaren 1997-2003 voorkomen met een seksueel delict, dan zien we het volgende:

- het gemiddelde aantal delicten per persoon is 5,5 (mediaan 2), het gemiddelde aantal seksuele delicten 1,2. 58% pleegt ook niet-seksuele delicten;
- 38% is first-offender, zij hebben slechts één (seksueel) delict. 46% is first-offender met een seksueel delict, maar heeft daarnaast wel andere delicten gepleegd. 4% komt voor met meerdere seksuele delicten en 11% heeft zowel meer seksuele delicten alsook andere delicten;
- de plegers van verkrachting hebben relatief vaak ook andere delicten op hun strafblad, terwijl de ontuchtplegers vaker first-offender zijn of alleen seksuele delicten op hun naam hebben staan.

Evenals bij de geregistreerde misdrijven wordt voor een internationale vergelijking het European Sourcebook gebruikt, waar alleen gegevens over verkrachting voorhanden zijn. In 2002 is het aantal door de politie gevonden verdachten van verkrachting in Nederland 6 per 100.000 inwoners. Dit is iets hoger dan het Europese gemiddelde (5 per 100.000).

Volgens verwachting is in alle landen het aandeel van vrouwelijke verdachten van verkrachting zeer laag. Bij het aandeel minderjarige verdachten zien we een grote verscheidenheid. In Nederland is dit 16,5% (in 1999), het Europese gemiddelde ligt op 11%. De spreiding is echter groot: van 4,2% in Finland en 4,9% in Zweden tot 20,5% in Frankrijk en 24,6% in Noorwegen.

Vervolg en berechting

In de periode 1997-2003 worden jaarlijks 2.600 tot 2.700 seksuele misdrijven door het O.M. behandeld. 63% wordt voor de rechter gebracht

of middels een voeging ter berechting of ter zitting aan een andere zaak toegevoegd ter beoordeling door de rechter. De overige zaken worden door het O.M. zelf afgedaan. Een enkele maal met een transactie, waartoe het O.M. bevoegd is indien op het misdrijf niet meer dan een maximale straf van zes jaren is gesteld. Meestal wordt (bij een O.M.-afdoening) de zaak geseponeerd. Bij een kwart van alle zaken (en bij verkrachting zelfs bij eenderde) gaat het dan om het technische sepot 'geen wettig bewijs'.

Ook de rechter oordeelt relatief vaak dat het seksuele delict niet bewezen is: 15% van de uitspraken is een vrijspraak; bij verkrachting is dit percentage 21. Bij misdrijven in het algemeen ligt dit percentage ongeveer op vier.

In de periode 1997-2003 neemt het aantal sepot af (van 40 naar 28%) en het aantal dagvaardingen toe (van 58 naar 68%). Het aantal vrijspraken neemt eveneens toe.

Als we willen weten wat de kans is dat een verdachte van een seksueel delict een of andere sanctie krijgt opgelegd, kunnen we het volgende doen: van de afdoeningen door het O.M. tellen we de transactie als sanctie, van de afdoeningen door de rechter alle mogelijke sancties plus die zaken waar alleen een vrijheidsbenemende maatregel is opgelegd, zoals tbs. Dit is weliswaar een maatregel, maar deze wordt vaak ervaren als een zware 'straf'. Er is geen sprake van een sanctie bij sepot, vrijspraken, technische uitspraken van de rechter, zoals 'O.M. niet-ontvankelijk', en bij ontslag van rechtsvervolging of schuldig zonder oplegging van straf. De voegingen worden buiten beschouwing gelaten.

Tabel 3: Sanctiekans in onherroepelijk afgedane strafzaken 1997-2003 naar delict

	Verkrachting	Aanranding	Ontucht	Totaal
Geen sanctie	54%	44%	41%	45%
Sanctie	46%	56%	59%	55%

Bron: Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie

Meer dan de helft van het totale aantal seksuele delicten wordt bestraft met een sanctie. Bij de ontuchtzaken is de kans op een sanctie het grootst. In verkrachtingszaken wordt juist bij meer dan de helft geen sanctie opgelegd; hier is vaker dan bij de andere twee catego-

rieën sprake van een sepot of een vrijspraak. Als geen sanctie wordt opgelegd, kan dit zijn omdat er onvoldoende bewijs is, maar O.M. of rechter kan ook tot de conclusie zijn gekomen dat er hier geen sprake is van een zwaar misdrijf. Onder de noemer seksuele misdrijven kan een grote variatie aan gebeurtenissen schuilgaan: van zeer ernstig seksueel geweld tot een vervelend incident. Als wel een sanctie is opgelegd, kunnen de aard en zwaarte hiervan gezien worden als een indicatie van de ernst van het delict.

Als er een straf wordt opgelegd, is dit meestal een voorwaardelijke vrijheidsstraf, een taakstraf of een combinatie hiervan: bijna de helft van de zaken (47%) wordt zo afgedaan. In eenderde van de zaken legt de rechter een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf op, al dan niet in combinatie met een andere straf of maatregel. De gemiddelde strafduur van de onvoorwaardelijke straf is zestien maanden. Vijf procent krijgt een onvoorwaardelijke maatregel opgelegd (tbs, PIJ), al dan niet in combinatie met een andere straf.

De verkrachtingszaken kennen weliswaar de meeste vrijspraken en sepot, maar als de zaak bewezen is, volgt vaker een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf (bij 69% van de schuldigverklaringen) met een langere strafduur van gemiddeld 22 maanden. Ook worden meer maatregelen opgelegd.

De aanrandingen en ontuchtzaken worden overwegend bestraft met voorwaardelijke vrijheidsstraffen en taakstraffen (60% respectievelijk 55%). De aanrandingen kennen de lichtste onvoorwaardelijke strafduur van gemiddeld zes maanden. In ongeveer een op de vijf zaken wordt hoger beroep ingesteld: het meest bij verkrachtingen (29%), het minst bij aanrandingen (10%).

Een internationale vergelijking voor wat betreft vervolgingsgegevens is niet goed mogelijk. De organisatie van het vervolgingstraject en de bevoegdheden van de opsporingsinstanties zijn te verschillend om een zinvolle vergelijking mogelijk te maken. Daarnaast zijn in veel landen vervolgingsstatistieken uitgesplitst naar delictsoort niet voorhanden.

Gegevens over rechterlijke uitspraken zijn wel aanwezig (in het European Sourcebook). Weer beperkt zich dat tot het misdrijf verkrachting. Het aantal veroordeelden is in Nederland 2,0 per 100.000 inwoners. Dit komt overeen met het Europese gemiddelde. Het aantal veroordeelde vrouwen is in elk land nihil en het aandeel veroordeelde minderjarigen is vergelijkbaar met het aandeel minderjarige verdachten bij de politie.

Het aandeel van onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen bij verkrachting is in elk land hoog, soms zelfs (bijna) 100%, zoals in Engeland, Noorwegen en Italië. Nederland zit op het Europese gemiddelde. De gemiddelde lengte van de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf is in Nederland met 22,6 maanden beduidend lager dan in de meeste andere Europese landen. Wel moet hierbij bedacht worden dat in Nederland een relatief groot deel van de straf daadwerkelijk uitgezeten wordt en dat eventuele tbs-maatregelen in Nederland niet in de straf verdisconteerd zijn.

Slot

Onder de noemer seksuele misdrijven kan een grote variatie aan gebeurtenissen schuilgaan: van zeer ernstig seksueel geweld tot een vervelend incident. Samenvattend kunnen we op grond van de slachtofferenquêtes van het CBS stellen dat jaarlijks ongeveer 1% van de bevolking ouder dan vijftien jaar slachtoffer is van enig seksueel delict, voor vrouwen ouder dan vijftien jaar ligt dit percentage op ongeveer 2% van de eigen groep.

Over een langere periode beschouwd blijkt dat van 1985 tot 2002 het aantal geregistreerde seksuele misdrijven gegroeid is van 4.800 naar bijna 7.000, een toename van ruim 40%. Het totale aantal geregistreerde misdrijven uit het Wetboek van Strafrecht steeg in dezelfde periode met ongeveer 27%.

In de periode 1997-2003 worden jaarlijks 2.600 tot 2.700 seksuele misdrijven door het O.M. behandeld. 63% wordt voor de rechter gebracht of middels een voeging ter berechting of ter zitting aan een andere zaak toegevoegd ter beoordeling door de rechter. De overige zaken worden door het O.M. zelf afgedaan. Meestal wordt de zaak dan geseponeerd.

Een vergelijking van de gegevens uit slachtofferenquêtes over aanrandingen en verkrachten met het aantal processen-verbaal laat zien dat er weinig aangifte wordt gedaan van deze delicten. Delicten kunnen in het strafproces vaak niet bewezen worden, met als gevolg een relatief hoog percentage vrijspraken. Slachtoffers en verdachten blijken vaak bekenden van elkaar te zijn.

Het aandeel van minderjarigen onder de plegers van seksuele misdrijven is met een vijfde hoog te noemen aangezien hun bijdrage aan het totale aantal misdrijven 11% is. Uit internationale vergelijkingen blijkt

dat Nederland wat betreft de prevalentie van seksuele misdrijven gemiddeld of iets boven het Europese gemiddelde scoort. Ook ligt de aangiftebereidheid in Nederland hoger dan elders. Bij het misdrijf verkrachting is de gemiddelde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf met 22,6 maanden lager dan in veel andere landen. Deels komt dit doordat in Nederland een eventuele tbs-maatregel niet in de straf is verdisconteerd.

Literatuur

Daalder, A., A. Essers

Seksuele delicten in Nederland

Tijdschrift voor criminologie,

nr. 4, 2003, p. 354-368

Kesteren, J. van, P. Mayhew e.a.

Criminal victimisation in seventeen industrialised countries

Den Haag, WODC, 2000,

O&B 187

European Sourcebook

European Sourcebook of Crime

and Criminal Justice Statistics – 2003

Den Haag, WODC, 2003, O&B

212